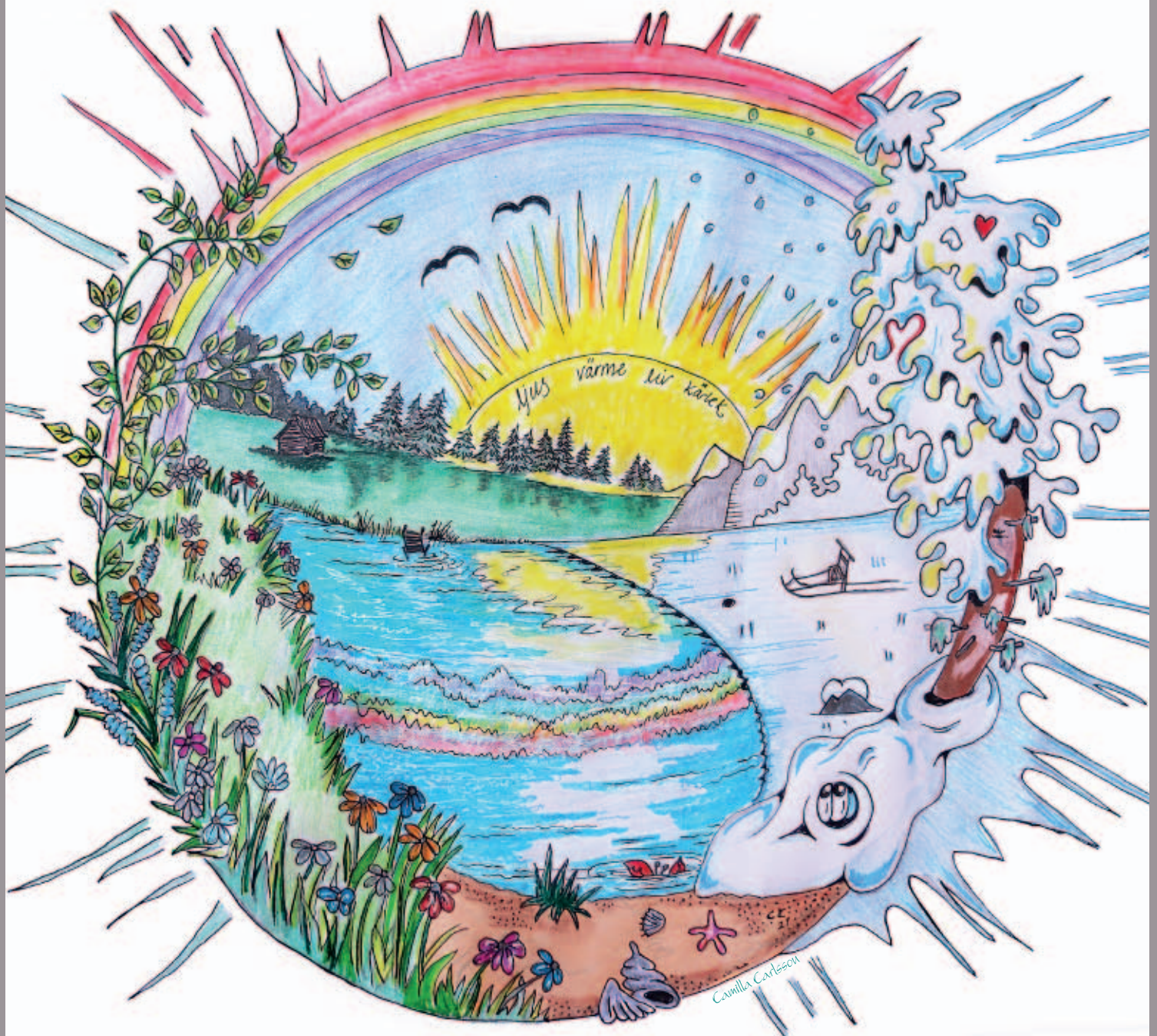

Siriklockan

Frysände pastorats kyrkblad

TEMA
LJUS

Svenska kyrkan
FRYSÄNDE PASTORAT

innehåll

SIRIKLOCKAN nr 1 2021 Kyrkoblاد för Svenska kyrkan i Fryksände, Lekvattnet, Vitsand och Östmark
Box 52, 685 22 Torsby • info@fryksandepastorat.se • www.fryksandepastorat.se • Ansvarig utgivare: Johan Bonander
Layout: Birgitta Brorson • Bild omslag: Camilla Carlsson • Tryckt: Ramströms Tryckeri AB • Tryckt på klimatkompenserat
papper • Upplaga: 4800

3 KYRKOHERDEN
har ordet	18 FASTEAKTIONEN
Act Svenska kyrkan
4 KYRKORÅDETS ORDFÖRANDE
har ordet	20 NYA MÖTESPLATSER
i pandemins spår
5 ATT LÄSA ÄR ATT STÄNDIGT RESA
krönika av Anette Bodinger Larsson	22 BETRAKTELSE
Karin Lövestam Öberg
6 FRYKSÄNDE PASTORATS NÄRRADIO
ett församlingsliv i etern	24 KONFIRMATIONER
i Fryksände pastorat
8 KYNDELSMÄSSODAGEN
eller Jungfru Marie kyrkogångsdag	26 GRAVSKÖTSEL OCH PRISER
Kyrkogårdsförvaltningen informerar
10 GUD ÄR SOM EN DAGMAMMA
av Maria Ottensten	27 UTSTÄLLNINGEN "LJUS"
bidragen som kom in
11 HASSES KLURING
svara på frågor	28 ATT JOBBA SOM DIAKON
Inger Hjalmarsson
12 IKONER
del 1	30 ANSLAGSTAVLAN
smått o gott
14 NÅGON ATT TALA MED
om du känner oro	31 FAMILJESIDAN
Fryksände pastorat
15 KYRKRÄTTAN TOR
Birgitta Olsson visar konst	32 FRYKSÄNDE PASTORAT
kontaktuppgifter
16 RECEPT
från köket	

Med rätten att sörja

Föreställ dig en sen sommarkväll, det är varmt ute och du går och lägger dig. Då du ligger där sängen ser du tillbaka på den gångna dagen, du ler belåtet. Först var ni på en stor konsert, så lyckat det blev och tänk så många vänner och bekanta du träffade, många igenkänningskramar blev det.

Efter konserten gick du och ditt sällskap på restaurang, där var det verkligen knökfullt och ni fick tränga er fram, till slut fick ni plats vid ett extrabord de ställde fram åt er och ni hade så roligt, så mycket umgänge och sköna skratt. Nu är det som sagt kväll och snart sover du, full av planer vad du ska göra den närmaste tiden. Precis innan du somnade så tänkte du på den utlandsresa ni tidigare ikväll bestämt att ni skulle göra, åh, en charter till Kreta om en månad, vad kul vi kommer att få...

Nästa morgon då du vaknar upp befinner du dig i en radikalt annorlunda situation. Konserter förekommer inte längre, på restaurang går nästan ingen och gör man det serveras ingen alkohol efter 20.00 och man får högst sitta högst fyra vid varje bord, som är utplacerade med stort mellanrum. Det mesta i idrottssvåg ligger nere, gymnasier och universitet idkar fjärrundervisning, i affären tittar alla skrämt på varandra och backar undan, misstänksamt. Gudstjänster firas i princip bara digitalt. Du förstår att de åtgärder som är i Sverige de är också är globala, ja visst än mer omfattande i andra länder. Föreställ dig som sagt att allt detta kom helt plötsligt, som över en natt...

Du och jag och alla andra skulle, det lovar jag, få en smärre chock och inte bara det, vi skulle bli förvirrade, få ångest och kanske gråta.

Nu har vi alla varit med om denna omställning, men den kom så gradvis att vi har hunnit vänja oss. Vänja oss så till pass att många av oss kan ställa sig frågan varför livet känns så tungt? Varför har jag så svårt att vara glad? Tänk jag som alltid brukar vara så positiv. Men inget är mer naturligt än att vara ledsen. Ja, vi har kanske oss rätt och kanske också skyldighet att vara såväl sorgsna som ledsna för hur livet idag ter sig. Vi är människor skapade till umgänge och liv – ihop. Inte till ett liv i denna konstlade distans.

Om man skulle översätta denna nya situations stressnivå till en jämförbar händelse på ett individuellt plan så tänker jag att den är i paritet med att man själv, eller någon närstående, drabbas av en allvarlig sjukdom, med osäker utgång. Tänk då går ju all tankekraft till detta. Vi vill veta så mycket som möjligt, välja bland olika behandlingar, vara en aktiv patient, kort sagt ta kommandot över våra och våra närståendes liv. Vid en allvarlig sjukdom, som till exempel cancer, kan bristen på svar, att inte riktigt veta, att sväva i ovisshet,

vara oerhört frustrerande. Och det blir nu svårt att tänka på något annat. Tankarna kretsar och surrar. Man liksom står och stampar – det handlar ju om livet! Mitt liv, den jag älskar, dennes liv. Det är nu så uppenbart att jag är i en kris. Men den kris vi som mänsklighet just nu befinner oss i är jämförbar, utifrån ett inre stresspåslag. Det är svårt för oss alla att planera, svårt att veta, vi står tillsammans och stampar.

Leif GW Persson sa i en intervju nyligen att han drabbats av skrivkramp, denne i övrigt så produktive författare. Han menade att all hans energi idag gick åt till covid-situationen. Och jag tänker att så har det blivit för många av oss. Under all oro finns förstås en väldig sorg. Jag tror det är viktigt att vi vågar närma oss den, sorgen. För fjärrar vi oss från den är det lätt att vi istället hamnar i olika tvärsäkra och polariserande hållningar där vi liksom tävlar i vad som är bäst och effektivast strategi.

En sådan hållning kan leda till att de strategival som vid första anblicken kan verka såväl "tuffa" som "handlingskraftiga" i längden riskerar göra mer skada än nytta. Vår förmåga att problematisera och ta in nyanser kan således hämmas av en sorg som vi inte riktigt känns vid, kanske vill fly från.

Poeten Leonard Cohen skrev en sång, "Everybody knows". Den har en strof som lyder: "Alla bär på en känsla av brustenhets, som om deras pappa eller hund just dött".

Jag tror det är viktigt att vi idag delar denna känsla av sorg vi alla erfar i denna tid. För gör vi det kan vi också försöka att uppmuntra varandra, se varandra och vara ställföreträdande hopp för varandra.

En sådan hållning kan också fungera lite som en antidot mot fruktan och oro. Rädsla tenderar alltid att förminska våra perspektiv, dra igång reptilhjärnan i oss. Då ökar risken att vi vill ha enkla och tydliga svar, "tuffa åtgärder" och vi glömmer så bredden och vidden i att vara människa. Och hur komplex tillvaron faktisk är.

Det kommer en nya sommar, konserter, restaurangbesök, igenkänningskramar – vi vet bara inte exakt när och hur. Men resan dit bör inte inkludera att boten blev värre än soten.

Öppenhet och transparens, att kunna problematisera förutsätter en tillgång till våra inre liv, med andra ord vår rätt och kanske rentav skyldighet att sörja.

Johan Bonander, kyrkoherde

Anno 2021

Nu har det nya året börjat och låt oss be och hoppas att detta året skänker oss den tröst som vi så väl behöver efter detta annus horribilis som var förra året.

Jag brukar tänka att när det är som mörkast vänder det och ljuset återkommer. Inte bara utanför vårt fönster, utan också i våra hjärtan tänds hoppets låga inför vad som komma skall – de tre stora V:na, Vår, Värme och Vaccin.

För nu kommer de alla tre och förhoppningsvis förändrar våra liv så att våra kyrkor kan öppnas och vi alla kan få dela den kristna gemenskapen igen. Men vilket jobb som våra anställda i kyrkan har gjort för att vi som medlemmar och andra har fått och får ta del av via radio och numer även via filmkamerans lins. Bra gjort alla ni!

Detta år 2021 är också ett valår i den Svenska kyrkan, och vi hoppas alla att vi får engagerade människor som förvaltar vårt pund efter bästa förmåga.

En sak är då säkert och det är att våren kommer och ljuset återvänder och det kommer alltid nya dagar från öster! Så håll i å håll ut! Låt 2021 bli ett annus mirabilis.

Men visst saknar vi en kram, så jag bjuder på en kram från Dr Gillgren och Dr Friis. Så här blir det efter de har ”gått ronden” eller haft ”graser” som mormor sa – det är viktigt att när man ha varit osams att man blir vänner igen!

*Allt gott till er!
Roger Ericsson*

UNDER SAMMA
HIMMEL

SVENSK
BESÄMLINGS
KONTROLL

Foto: Deborah Rossow / Ilkon

Coronapandemin tvingar miljoner människor till ett liv i extrem fattigdom och hunger.

SWISHA DIN GÅVA TILL 900 1223

svenskakyrkan.se/act

act
Svenska kyrkan

Anette Bodinger Larsson, journalist, hobbykrukmakare och prästfru är Siriklockans krönikör.

Att läsa är att ständigt resa

Text: Anette Bodinger Larsson Foto: Birgitta Brorson

När jag växte upp var det bilsemester som gällde. Jag minns det som enormt spännande att komma till Helsingborg, ta färjan till Helsingör, fortsätta till Rødby för att sedan ta färjan till Puttgarden och kontinenten.

Än i dag får jag en känsla av sommarlov och äventyr när jag närmar mig ett färjeläge. På samma sätt kan ett vallmofält i full blom väcka minnen av varma somrar då jag satt i en blå Taunus, lyssnade på tyska schlagers och tittade på landskapet som passerade förbi.

När jag i sena tonåren började resa på egen hand byttes bilen ut mot tåg. Mina vänner och jag luffade runt i Europa och hamnade för det mesta i italienska Brindisi där vi tog nattfärjan till Korfu och sedan bordade mindre båtar som tog oss ut i den grekiska övärlden.

Spis- och fåtöljresor

På 1990-talet var det flyg som gällde för min del. Jag hade, i mitt tycke, kommit på den geniala idén att kombinera nytta med nöje och börjat jobba som flygvärdinna på SAS. Även

om merparten av tiden tillbringades bakom en serveringsvagn högt uppe i luften hände det minst en gång i veckan att jag hade ett 24-timmars stopp i Madrid, Paris, London eller någon annan metropol. Även fritiden ägnades åt resor, en stand-by biljett till New York kostade bara några hundralappar med personalrabatt. Men var sak har sin tid och efter några år lade jag pumpsen på hyllan. Resandet har dock alltid varit en central av både arbete och fritid, oavsett vilket jobb jag haft eller var jag bott. Det är inget jag tänkt närmare på förrän nu, när det inte går längre. Å ena sidan är jag tacksam över att ha upplevt så många andra länder och kulturer, å andra sidan längtar jag efter den där hisnande känslan av att vara på väg. Men det går ju faktiskt att resa i det lilla, och inte minst genom mat i det egna köket. I höstas besöktes bland annat Grekland, Österrike, Marocko, Indien och Skottland med spisens hjälp.

Det allra bästa substitutet är ändå att resa i fantasin med hjälp av böcker. Ett oöverträffat, och i de digitala mediernas tidevarv, ofta nedprioriterat nöje. Men genom böckerna öppnar sig världen, här möter man människor med en helt annan bakgrund utan att ens behöva lämna fåtöljen. Ingen vet hur länge restriktionerna varar, att resa för nöjes skull är uteslutet och det är omöjligt att uppleva främmande kulturer på plats. Boken är räddningen, att läsa är att ständigt resa. Och där har ni mitt nyårslofte till mig själv, jag ska resa mer i fåtöljen och jag börjar nu.

Johan Bonander, Jonas Bodinger Larsson, Anders "Halle" Halvarsson, Eva bonander och Karin Lövestam Öberg sänder radio och radiogästerna från programmet "tro och liv", Zeeshan Johannes Haidiri samt Olof Lövestam

Fryksände pastorats närradio – ett församlingsliv i etern

Text: Eva Bonander

Pandemin har gjort att församlingslivet går på sparlåga. Det känns så konstigt och tomt. Men förhoppningsvis för den här hemska tiden med covid-19 också med sig några goda saker för människor i framtiden och här och nu för oss i Fryksände pastorat finns i alla fall en sak att sätta på listan – och det är Fryksände pastorats närradio!

Sedan i juni har pastoratet haft sändning på tisdagar kl. 17-18. Sedan i början av december har vi vardagssändningar också på onsdagar och torsdagar kl. 18-19. Under våren och under en stor del av hösten kunde vi fira våra gudstjänster som vanligt bara vi inte var fler än 50 personer men nu är det annorlunda och vi får bara vara 8 personer. Under slutet av året och i skrivande stund har detta gjort att vi bara firar gudstjänst via radion som sänds kl. 16 på söndagar.

Tisdagsprogrammet med Jonas Bodinger Larsson, Johan Bonander och med mig, Eva Bonander i studion, började sändas redan i juni 2020. Vi ville hitta en möjlighet att spegla något av helheten i församlingslivet och erbjuda någon form av samtidighet och delaktighet till alla våra församlingsbor på +70 som inte kunde gå på våra gudstjänster eller delta i andra aktiviteter i församlingen. Många församlingar runt om i Sverige har sändningar på facebook, t. ex. gudstjänster och lägger ut filmer på sina hemsidor. Detta är ju toppen för de som har tillgång till tekniken, men många av våra aktiva församlingsbor har varken smartphone eller dator. Däremot har nästan alla som bor i pastoratet möjlighet att lyssna på Radio Fryksdalen. Dessutom är ju också gudstjänst precis som andra församlingsaktiviteter något som skapas i rummet, i nuet. Gudstjänsten är ett forum för gemenskap i tro och sökande.

En viktig fördel med radio är därför just själva ”livegrejen”, att det händer här och nu. Det blir en särskild känsla när man är med tillsammans med lyssnaren när det händer. I tisdagsprogrammet vill vi ha ett ganska brett förhållningssätt. Vi brukar avsluta med någon form av andakt men i övrigt

kan man aldrig veta säkert vad programmet ska handla om. Ett återkommande inslag är att ringa upp församlingsbor och prata om allt mellan himmel och jord. Vi har bett människor läsa dikter och korta berättelser och ibland har vi haft gäster i studion. Man kan önska musik och hälsa till nära, kära, vänner och bekanta. I tisdagsprogrammet spelas musik av alla de slag.

Nu när vi sedan i slutet av 2020 utökat sändningstiderna har vi också möjlighet att fördjupa oss i ämnen och teman. På torsdagar har Karin Jansson och Karin Lövestam-Öberg ett fördjupningsprogram i *Tro och liv*. I detta program samtalade de kring allt från troserfarenheter till bibelvetenskap. Som lyssnare kan man skicka frågor, funderingar och tankar som man vill att Karin och Karin lyfter upp. Förstås varvas detta med musik och avslutas med andakt. Onsdagssändningen har lite olika innehåll. Ibland har det varit konfirmandmedverkan och ibland fokus kring särskild musik. Här har bland andra Halle Halvarsson haft musikprogram. Halle, Johan och Jörgen Klockars är pastoratets radiotekniker och håller i spakarna under veckans sändningar.

Vi startade vår tisdagsstudio lite som ett forum för att möta de församlingsbor som vi brukar träffa i gudstjänst och andra aktiviteter. Till vår förvåning och glädje har dock förstått att vi genom radion också når många pastoratsbor och lyssnare runt om i Radio Fryksdalens sändningsområde som vi kanske inte träffar lika ofta i vanliga fall. Om du tillhör vår lyssnarskara hör då gärna av dig till oss med önskemål på musik, hälsningar, programidéer eller annat kring våra sändningar. *Lyssna på Radio Fryksdalen 100,6, 104,1!*

Kyndels- mässo- dagen

Text: Hans Öberg Foto: Marita Bergström

Kyndelsmässodagen eller Jungfru Marie kyrkogångsdag eller lilla julafton, kärt barn har många namn.

Denna dag avslutar jultiden i kyrkoåret för Jungfru Marie kyrkogångsdag är 40 dagar efter Jesu födelse. Enligt judisk sed var det först då som en kvinna fick återvända till templet (kvinnan var nämligen oren i 40 dagar efter att hon fött en son och 80 dagar om hon fött en flicka! Man kan undra varför?).

Förr ansåg man att halva vintern hade gått den 2 februari och att man nu gick mot ljusare tider. Så från att ha varit den sista juldagen har traditionen mer och mer gått över till att bli en ljushögtid. Ordet kyndel betyder ”bloss eller ljus”, candela, på latin. Vi finner det i engelskans ”candle” och isländskans ”kyndill”, vi har det också i svenskans ”kandelaber”. Jesus sa att han var ”världens ljus” och 40 dagar efter hans födelse bar Maria fram detta speciella ljus i templet. Vilken dag passade då bättre, i forna tider, att ta emot de ljus som församlingsborna skänkte till kyrkan och som skulle användas under det kommande året? Då prästen välsignade dessa skänkta ljus så tog församlingsborna även med sina egna ljus för att få dem välsignade samtidigt, sådant kunde ju aldrig skada. Kyndelsmäss blev alltså en ljusmessa.

Doperinran

Då Josef och Maria denna dag bar fram sitt förstfödda barn i tacksamhet i templet, blev det lite som när vi i tacksamhet bär fram våra barn till dopet. Därför blir det också allt vanligare att kyndelsmässodagen får vara en gudstjänst där vi påminns om vårt eget dop och om dopets gåvor och löften, detta kallas för en doperinran. I dopceremonin tänds ju också ett dopljus just till minne av att Jesus sa: ”Jag är världens ljus. Den som följer mig ska inte varandra i mörkret utan ha livets ljus.” Joh 8:12.

Ljusens symbolik

När vi sitter och tittar in i ett levande ljus i ett i övrigt mörkt rum, då infinner sig en andaktsfull stämning hos de flesta av oss. ”Hur kan ett litet ljus lysa så klart?” brukar barnen i barnkörerna sjunga. Ja, den där lilla lågan har en märklig påverkan på oss människor. Och ljusen har en stor symbolisk betydelse i kristenheten. I vår kyrka är det väl förutom dopljusen, det stora påskljuset och altarljusen som bär symboliken, men man ser även den lilla röda evighetslampan ibland.

Det stora påskljuset, som tänds varje påsknatt till minne av Jesu seger över döden, och som sen får brinna under varje gudstjänst och förrättning ända fram till nästa långfredag, är den ständiga påminnelsen om Jesu liv och gärning här på jorden och bibelordet jag nämnde ovan från Joh 8:12.

I den katolska kyrkotraditionen lyser ofta en röd så kallade evighetslampan i närheten av ”tabernaklet”, ett skåp där bröd från nattvardsfirandet förvaras. I den lutherska traditionen finns inte sådana skåp, vår tro är att Jesus Kristus är

närvarande i brödet och vinet i samband med själva nattvardsutdelandet under den pågående mässan.

Altarljusens betydelse är lite mer komplicerade. Naturligtvis har de sitt ursprung i påskljuset men idag kombineras ljusens symbolik med olika talsymbolik. Det står ju olika många ljus på altaret olika söndagar. Om det är en stor högtid så står det tre ljus på var sida om ett krucifix eller ett kors. Det har sitt ursprung i den judiska sjuarmade ljusstaken. På den ljusstaken har det mittersta ljuset ett eget namn, Shekina'h, som är det hebreiska ordet för den gudomliga närvaron. Enligt kristen tradition lät Gud sig födas som människan Jesus här på jorden. Alltså byter vi ut det mittersta ljuset mot ett krucifix.

Att siffran tre ofta står för Gud, Fader, Son och Ande, de vet de flesta. Siffran fyra är jordens symbol, de fyra väderstrecken till exempel. Tre plus fyra är sju, dvs Gud och hela skapelsen. Så en högtidlig söndag med sex ljus på altaret plus ett kors med Jesus som sa att han är världens ljus så har vi sju ljus på altaret. Är det en inte fullt så högtidlig söndag

så har vi två ljus på var sida om korset. Då står korset för Gud dvs siffran tre plus fyra ljus vilket ger sju igen! Men under fastan och trefaldighetstiden då har vi bara ett ljus på var sida om korset och då får de ljuslågorna symbolisera Fadern och Anden tillsammans med Kristus i mitten.

Kanske skulle vi också nämna ljusbäraren som finns snart sagt i vare kyrka. Ofta är den utformad som en jordglob med ett kristusljus i mitten och våra böneljus runt globens "ekvator" det påminner oss om att vi också ska vara världen ljus. Matt 5:14. Ibland ser vi också ljusbärare i form av träd, som till exempel i vår domkyrka i Karlstad, då symbolisera den Jesus som vinträdet där vi ska vara grenarna och bära frukt som består. I Fryksände har vi också en ljusbärare i Siris kapell som är utformat som ett skepp. Skeppet bär oss människor, håller oss flytande, över kaosvattnet, så själva kyrkobyggnaden får ofta symbolisera detta skepp. Jag hoppas och ber att kyrkan får vara denna bärande kraft även för dig när livet känns kaosartat. Så kom in i våra kyrkor, tänd ett ljus, se in i lågan, be en bön och känn stillheten som bär.

Ur Vardagens Gud av Maria Ottensten,
Argument förlag

Gud är som en dagmamma

Text: Maria Ottensten Illustration: Birgitta Brorson

Hon hette Signe och jag kan fortfarande känna smaken av hennes köttfärsbiffar. Mamma kunde aldrig få dem likadana. Signe var en av alla dessa goda dagmammor som med trygghet och omsorg ser efter de små.

Emellanåt ser jag just en sådan dagmamma när hon är ute och går med ”sina” barn. Några små i vagn, några lite större som tultar efter och så de modiga fyraåringarna som vill springa först. Med varm röst ropar dagmamman dem tillbaka när avståndet blir för stort eller när faror hotar. Om någon ramlar och skrapar sig stannar hon och lyfter upp det lilla barnet i knät.

Dagmamman är ovärderlig, både för barnen och deras föräldrar. Men rösten är inte alltid mild – det går inte om man har tio barn omkring sig. När barnen börjar kivas måste hon medla, förhandla och lirka. Eller säga ifrån på skarpa.

Hon måste se till att gruppen fungerar. Hålla ordning så att barnen inte gör varandra illa, är elaka eller stöter ut någon. När de börjar bråka om vem som hade traktorn först, då lyssnar hon en stund på diskussionen. Men sedan försöker hon hjälpa barnen att hitta ett sätt att leva tillsammans, trots att de är oense.

Hon bryr sig om varje enskilt barn, men med så många kan det inte enbart handla om att tillgodose varje individs behov. Hon måste också se till hela gruppen. Det måste barnen lära sig för att klara sig i livet.

Föräldrarna litar på den goda dagmamman och delar med sig av funderingar och tankar kring barnen och deras utveckling.

Ibland träffar dagmamman och hennes barn andra dagmammor och barn. Men barnen vet vem som är deras dagmamma. De lyssnar till henne och håller sig i hennes närhet.

En av våra mest älskade bibeltexter handlar på sätt och vis också om en dagmamma. I Psaltaren står:

**Herren är min herde,
ingenting skall fattas mig.**

Herdar har de flesta av oss rätt lite erfarenhet av. Dagmammor har däremot många träffat på. När Jesus berättade om herdar och får talade han om något som han och alla andra såg varenda dag. Han tog ett exempel från den alldeles vanliga vardagen för att säga något om Gud: Gud är som en god herde. En herde som vårdar flocken och letar rätt på ett försvunnet får.

Idag skulle kanske Jesus ha sagt: Gud är precis som en riktigt bra dagmamma! Som bryr sig om varenda en av oss. Som vill ta upp oss i famnen och trösta när vi är rädda, ledsna och har ont. Som sätter plåster på sår, steker pannkakor och drar upp dragkedjan i overallen. Som letar efter försvunna vantar, medlar i konflikter och vill få oss att hitta ett sätt att försonas och leva tillsammans. Som har ett aldrig sinande tålamod. Och som kommer ihåg vartenda barn, även när de blivit vuxna och försvunnit iväg på egna äventyr. Som blir själaglad när hon hör från något av dem.

Hon gör det inte för att tjäna pengar (en dagmamma har sällan särskilt hög lön) utan för att hon älskar barnen och vill deras bästa. Ja, Gud är som en riktigt bra dagmamma.

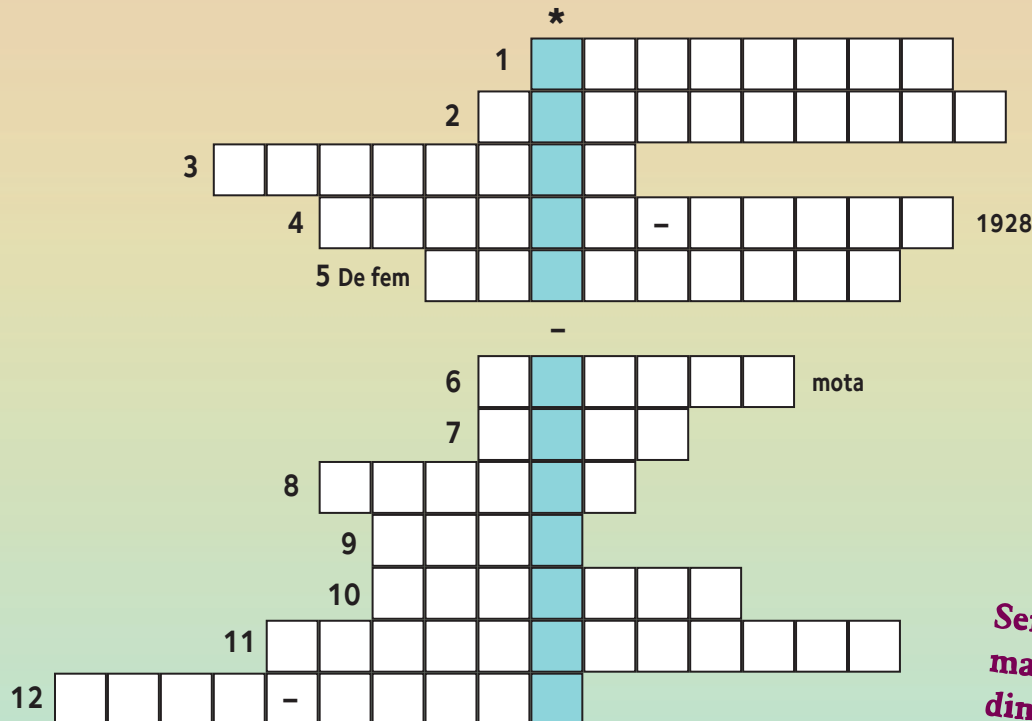
**Gud, tack för att du bryr
dig om mig och mina med-
människor – precis som en
bra dagmamma. Amen**

Hasses kluring

Vi behöver ut och röra på oss i dessa tider. Så på med en varm jacka och promenadskor och ut och leta svar! Lycka till!

- 1 2016-17 fick Torsby båtklubb motta många gåvor från Torsbyföretag för att kunna bygga, vaddå?
 - 2 På Kolhusudden finns en välkomstskylt med denna insekt på.
 - 3 Vad hette doktorn som skänkte badstugan från Åsviken till Hembygdsföreningen?
 - 4 Av vilket märke är "Frykenbilen" från 1928?
 - 5 Vilka fem ting vill Per Svenssons skulptur, vid biblioteket i Torsby, symbolisera?
 - 6 På Torsby Sport Center har flera gett namn till olika sträckor, Simbergs kurva, Hanssons backe, Jörgens väg. Men vad heter motan?
 - 7 Vad heter "båten" på Skogsbackens förskola?
 - 8 Vem sneclar över din axel när du sitter vid ljudbordet i Fryksände kyrka?
 - 9 Vad hette Fryksände kyrkas stora välgörare från Bada?
 - 10 Vad hette arkitekten bakom dagens kyrka i Fryksände i mellannamn?
 - 11 Efter vilket system är Torsby Frisbeegolfpark klassificerat?
 - 12 Altahrs väg känner du kanske till men vad hette kyrkoherden i förnamn?
- * Bön i coronatid.

Senast den 16 mars vill vi ha din kluring!

Fyll i och skicka in din kluring med namn och adress till Fryksände pastorat, Box 52, 685 22 Torsby eller lämna kluringen i brevlådan utanför församlingshemmet. Märk kuvertet med "Hasses kluring". Tre vinnare dras bland de rätta svaret som vinner *Barnens bästa bibel*.

Namn:

Adress:

.....

IKONER del 1

Text: Hans Öberg

I denna artikelserie tänkte jag berätta lite av vad jag lärt mig som ikonograf. Sägaskall att jag räknar mig fortfarande som nybörjare och det finns flera olika traditioner inom ikonografin men detta är ur den tradition som jag står i.

När man nämner ikoner idag tänker de flesta på datorns skrivbord eller programmets symboler i telefonen eller på surfplattan. Ordet "ikon" betyder bara bild men de kristna ikonerna och ikonerna i våra datorer som läsplattor har en del gemensamt. När vi klickar på en ikon som symboliserar ett program så öppnas ett fönster men en ny vy, ibland en helt annan värld som vi ibland kan interagera med.

När vi möts av en kristen ikon ställs vi vid ett fönster med både ut- och insikt. En kristen ikon är ett fönster mellan himlen och jorden. Ett fönster där vi möts av det gudomliga. Ibland genom Kristus själv eller av någon av de heliga som gått före oss, ur tiden och in i evigheten. Ikonen blir en möjlighet att mötas över tid och rum och i bön samtala om tro och liv.

Legenden

En legend från 500-talet berättar om den första ikon. Det var kung Abgar av Edessa som led av spetälska och som sände en man till Jesus för att be honom komma till Edessa och bota konungen. Men om nu Jesus inte skulle kunna komma så skulle mannen måla ett porträtt av människosonen så att konungen i alla fall skulle få se honom.

Jesus visade sig vara en mycket upptagen man och något porträtt var inte lätt att

göra då det hela tiden, på ett märkligt sätt, strålade om honom. När Jesus upptäckte att mannen försökte göra ett porträtt av honom, bad han om vatten, tvättade sig i det och torkade sig med ett tygstycke. När Abgars utsände fick tyget av Jesus så fanns hans bild inpräglad i tyget. Detta sägs vara den första ikon, kallad den "icke av människohand skapade ikon".

Om legenden är sann eller inte vet vi inte men det äldsta bevarade dokumentet som berättar historien är från 500-talet, lika gammal som den äldsta ikon med denna bild. Men det kan ha funnits samtida porträtt av Kristus. Biskop Eusebios av Caesarea (år 263 - 339) skriver att han sett porträtt av Jesus som var gjorda under hans levnad. Detta vittnesmålet får vi ta på allvar då biskopen var en av motståndarna till att sådana bilder gjordes. Denna ovilja att avporträttera Guds son var en diskussion, som växte och skulle leda till blodiga strider och förbud under 700-talet och en bit in på 800-talet.

Dessa strider, den så kallade ikonoklasmen, avgjordes till slut med bland annat argumentet att; om nu Gud valt att ta fysisk form i människan Jesus Kristus då kan det inte vara fel av oss människor att göra en fysisk bild av honom.

Idag har ikon en lika självklar plats som bibelns texter i våra gudstjänster. En bild säger ju mer än tusen ord och kan vara nog så talande som en text. Den som gör ikoner kallas också ikonograf det vill säga någon som skriver ikoner. Tanken är att man "skriver av" en redan befintlig "text" med sin egen handstil. Ikonbilden är alltså en kopia av en redan befintlig bild men ikonografens "handstil", penselföring och i viss mån färgval är personlig.

*Låt oss göra människor till vår avbild,
till att vara oss lika. del Mos 1:26*

Enligt ortodox tro betyder "avbild" och "att vara oss lika" inte samma sak. Vi är alla Guds avbild, det vill säga att vi är skapande varelser, vi har en fri vilja, vi kan skilja på ont och gott m.m. Vi är besläktade med Gud och det kan inget ta ifrån oss.

Sen kan vi välja att sträva efter att bli lik Gud. Det är alltså inget vi är från början utan ett mål vi kan försöka att uppnå. Denna strävan önskar också Gud att vi ska ha. Jesus säger i sitt avskedstal "Jag ber att de alla skall bli ett och att liksom du, fader, är i mig och jag i dig, också de skall vara i oss." Om vi lyckas med detta så säger de ortodoxa teologerna att vi blir "gudomliggjorda".

Ikonerna försöker framställa en bild av dessa gudomliggjorda människor. För att lyckas måste man ta hjälp av ett symboliskt bildspråk, därför avviker proportionerna på de avbildade människorna men bara för att framhäva en annan verklighet.

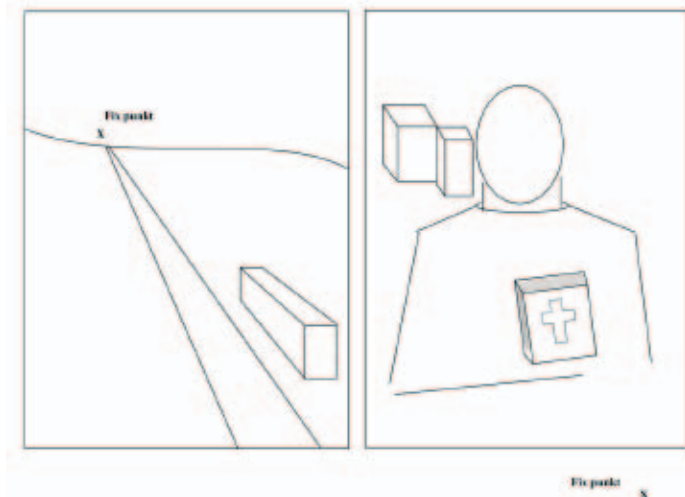
Huvudet och ögonen är ofta lite större än normalt. Ögonen är ju själens spegel och får därför ta en större plats. Pannan är hög för att symbolisera visdom medans munnen, som står för sensualism, blir liten och nästan geometriskt utformad. Läpparna är alltid slutna som i tyst kontemplation. Händerna och näsan är långa och slanka vilket ska ge ett förändligt intryck.

Men symbolen framför andra, för att visa på att detta är en människa med en djup gudstro, är glorian. Den där strålglassen som kung Abgars utsända misslyckades med att avbilda, den där strålglassen som Moses hade när han kom ner från Sinai berg, det är glorian betydelse. Denna djupa gudstro ger också en ödmjukhet över vår egen otillräcklighet och inför Guds oändliga kärlek till oss.

Denna ödmjukhet syns också ofta i gestalternas hållning. Ett lätt böjt huvud, lugna och behärska anletsdrag, en värdig hållning och en vidöppen blick som möter din.

Ett annat perspektiv

När vi i skolan fick lära oss att teckna perspektiv så satt vi en fixpunkt någon stans på pappret och där skulle alla linjer mötas. På en ikon ligger inte fixpunkten i bilden utan framför bilden, hos betraktaren. För i himlen blir den störste minst och den minste störst, där råder ett helt annat perspektiv.

I den berömda ikonen om Abrahams möte med vår treenige Gud i form av tre änglar finns en liten rolig detalj. En omtiverad hylla i bordet som har det traditionella perspektivet. Det är som om ikonografen vill säga; det här är det jordiska perspektivet men resten av bilden visar ett himmelskt perspektiv där den första ska bli den sista och den sista skall bli den första.

Skrivandet är gudstjänst, bibelstudium och hantverk

En person som tillverkar en ikon är ikonograf. Man "skriver" en ikon man målar den inte. Tanken är att man återskapar en befintlig bild som om man skrev av en bibeltext. Men arbetet är också en gudstjänst då skrivandet ska ledsagas av Gud. Därför ber ikonografen om ledning innan arbetet startar. Den bön jag använder är:

*Du som så underbart fäste ditt ansikte på duken
som sändes till Kung Abgar av Edessa
och som så underbart inspirerade Lukas din budbärare.
Upplys din tjänares själ.
Led min hand så att jag kan återskapa
Din skepnad, jungfru Marias skepnad
och skepnaden av alla dina helgon,
till ära och frid för din kyrka.
Skydda mig från frestelser och djävulens bländverk
I Jesu Kristi namn
Amen*

Därefter läses en bibeltext som har att göra med den ikon som ska skrivas. Är det en ikon på Guds moder så läses texter om Maria. Är det en ikon av S:t Katarina läses texter som har med undervisning att göra. Sedan ber man igen innan skrivandet startar, t.ex:

*Du alla tings Gudomlige Herre.
Du som upplyste apostlarna och evangelisten Lukas
med den helige Ande
och därigenom gjorde det möjligt att representera
din heliga moder.
Hon som höll dig i sina armar och sa;
"Hans nåd som blivit född genom mig
sprids nu över världen."
Upplys och vägled nu min själ, mitt hjärta och min ande.
Led din tjänares hand så att jag på ett värdigt och full-
ständigt sätt
kan skriva din ikon, ikonen av din mor och av alla dina
helgon,
till ära, glädje och beundran för din kyrka.
Förlåt mig mina synder
och deras synder som möts av denna ikon,
knäböjer inför den
och ger Dig äran.
Skydda dem från allt ont
och vägled dem med goda råd.
Detta ber jag om i Jesu Kristi namn.
Amen*

Sedan tar det praktiska arbetet vid. När arbetet är färdigt, penslarna tvättade och redskapen undanställda avslutas också arbetet med en bön.

I nästa nummer kommer jag berätta mer om det praktiska arbetet med att skriva en ikon.

Någon att tala med?

Känner du en oro inför situationen med coronaviruset? Kanske känner du att du har ett behov av att tala med någon.

Illustration: Birgitta Persson

Behöver du någon att prata med? Att få dela sina tankar och funderingar med någon kan göra skillnad. Om du är orolig, nedstämd, ledsen eller känner dig ensam kan det vara skönt

att få sätta ord på sina känslor. Vi i Fryksände pastorat finns till för dig, hör av dig till någon av oss om du behöver prata. Vi finns till för dig.

Jonas Bodinger Larsson, präst

070-222 18 57

jonas.bodingerlarsson@svenskakyrkan.se

Eva Bonander, diakon

070-375 41 44

eva.bonander@svenskakyrkan.se

Inger Hjalmarsson, diakon

070-375 41 87

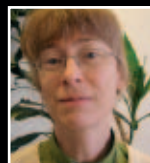
inger.hjalmarsson@svenskakyrkan.se

Karin Jansson, präst

070-280 71 94

karin.m.jansson@svenskakyrkan.se

Karin Lövestam-Öberg, diakon

070-671 39 61

karin.lovestam-oberg@svenskakyrkan.se

Johan Bonander, kyrkoherde

0560-272 01

johan.bonander@svenskakyrkan.se

HEJ!

Jag heter Tor och är kyrkråtta i Fryksände kyrka

Jag har ett eget litet hus
någonstans i kyrkan, du kan
försöka hitta det om du kan.

Jag har också fixat en klurig SKATTJAKT inne i kyrkan,
hur den går till hittar du i en folder på bokbordet längst ner
i kyrkan. Klarar du av att hitta ”den största skatten av alla”
och lämnar din skattkarta med namn och adress på i min
postlåda så ska jag fixa ett fint pris till dig!

Ha så kul!

Illustration: Hans Öberg

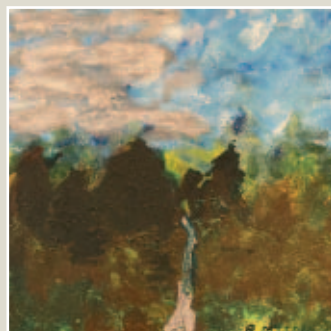
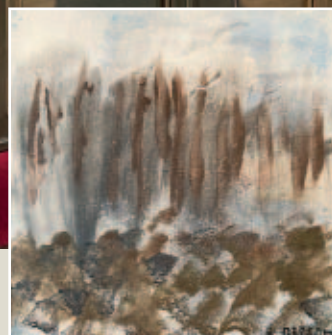
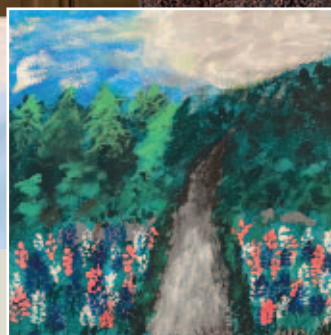

Foto: Katarina Wolf

Birgitta Olsson visar konst i Vitsands kyrka

Här ser vi några av de fina
alster som konstnärinnan
Birgitta Olsson från Vitsand
visade på sin utställning i
Vitsands kyrka i höstas.

Vi tackar Birgitta och vi hoppas kunna ordna fler ut-
ställningar framöver i en öppnare tid. Kanske bor det
fler aktiva konstnärer i trakten? Hör gärna av er!
Hälsar församlingsrådet och prästen Karin Jansson

Då soppluncherna nu är pausade pga. corona-pandemin så delar vi här med oss av några recept från Anna-Karin och Annamaj på församlingshemmet.

Elsas favoritsoppa

Vem gillar inte morötter? En värmande soppa i vinterkylan, som blivit en favorit hemma hos oss. Det är bara att skala, koka, mixa - klart!

INGREDIENSER

Recept 4 personer

- 6 st. morötter - grovt rivna
- 4 st. potatis - grovt rivna
- 1 st. gul lök - hackad
- 1 st. vitlöksklyfta - pressad
- 1 l. vatten
- 2 st. hönsbuljong eller grönsaksbuljong
- 1,5 dl. matgrädde
- 0,5 dl. crème fraiche

Fräs lök och vitlök i lite smör eller olja i soppkastullen. Lägg i morötterna tillsammans med potatisen och håll i vatten och buljong, låt koka upp. Sänk sedan värmen och låt koka tills grönsakerna mjuknat. Mixa ihop soppan med en stavmixer eller visp, så att soppan blir slät. Tillsätt grädde och crème fraiche och rör om. Låt soppan koka upp och till sist smaka av med salt och peppar. Vill du ha din soppa ännu mer smakrik kan du testa att ha i chili eller sambal oelek.

Tillbehör om man vill lyxa till soppan lite extra:

En klick turkisk yoghurt eller keso, smulad fetaost eller strö över lite riven parmesan. Testa gärna att baka brödet i långpannan till soppan. Enkelt och ljuvligt gott!

Lycka Till!

Anna-Karin

Långpannebröd

Detta är ett jättegott havrebröd i långpannan, smidigt och enkelt! Blanda degen i bunken, häll den direkt ner i långpannan och jäs en timme, sen in i ugnen.

INGREDIENSER

1 pkt. jäst (50g)
6 dl. havregryn
1 msk. olja
3 msk. sirap
2 tsk. brödkryddor
7 dl. vatten (fingervarmt)
ca. 10 dl. vetemjöl

Smula ner jästen i en bunke. Tillsätt salt, brödkryddor, olja, sirap och havregryn. Häll över vattnet och rör tills jästen löst sig. Tillsätt mjölet och arbeta ihop degen. Den ska vara lite lös om den kladdar lite. Häll ner degen i en långpanna klädd med bakplåtspapper och platta till, så den täcker större delen av pannans botten. Strö över havregryn. Låt jäsa under bakduk i ca. en timme. Skär degen i rutor, använd lite olja på degskrapan så fastnar inte degen. Grädda sedan brödet i mitten av ugnen i ca. 20 min, tills det fått en fin färg.

Känn doften och njut av ditt nybakade bröd!

Anna-Karin

Alla hjärtansdags-muffins

INGREDIENSER

(Ugn 175°)

100 g. smör
3 st. ägg
3 dl. strösocker
3 dl. vetemjöl
3/4 dl. kakao
2 tsk. vaniljsocker
2 tsk. bakpulver
1 krm. salt
100 g. hackad ljus choklad
1 dl .mjölk

GARNERING

100 g. mörk choklad
2-3 dl. vispgrädde
jordgubbar och blåbär

Gör så här

1. Smält smöret och låt det svalna. Vispa ägg och socker poröst.
2. Blanda vetemjöl, kakao, vaniljsocker, bakpulver, salt och choklad. Rör ner det i smeten växelvis med mjölken och smöret. Fyll muffinsformar till ca 3/4.
3. Grädda mitt i ugnen i 20-30 min. Låt svalna.
4. Garnering: Hacka och smält chokladen. Häll chokladen i en spritspås eller plastpåse. Klipp ett litet hål och spritsa hjärtan på ett bakpapper. Låt stelna i kylen. Vispa grädden. Lagg grädden i en spritspås med tyll. Spritsa grädde på muffinsen. Dekorera med bär och chokladhjärtan.

Annamaj

Världen står inför vår tids största humanitära kris – just därför är det dags att tänka om

Fasteaktionen 2021

Traditioner är viktiga för oss. Det blir extra tydligt under Aldrig har så många människor i världen varit beroende av humanitär nödhjälp. Och aldrig har siffrorna ökat så dramatiskt under bara ett år som under 2020. "Business as usual" kommer inte att räcka efter ett år där ingenting längre är som vanligt.

Vissa siffror får en att stanna upp och vackla till. Som att var tionde minut dör ett barn under 5 år i Jemen av orsaker som är helt och hållet möjliga att förhindra, som till exempel svält. Det betyder ett barn precis när du började läsa den här texten, och ett barn till precis när du slutat.

2020 var året då extrem fattigdom som en konsekvens av coronapandemin ökade igen, efter att ha minskat stadigt i 22 år i rad. Nu kan uppemot 270 miljoner människor komma att hamna i akut hungersnöd. Det var året då motsvarande en halv miljard heltidsjobb förlorades och då 91 % av världens samtliga elever drabbades av skolstängningar. Det var också året då antalet som drabbades av naturkatastrofer fortsatte öka efter det varmaste decenniet någonsin uppmätt, samtidigt som världens väpnade konflikter fortsätter med oförändrad intensitet. Det högsta priset för händelserna under det senaste året bärs av barnen.

Är det något som 2020 har visat oss är det dels hur olika globala utmaningar samverkar och förstärker varandra under en global krissituation, dels hur svaret på utmaningarna måste hittas i lokalt arbete uppbackat av global solidaritet. För att nå dit måste vi flytta både makt och resurser till de människor som lever i de mest utsatta miljöerna.

Vi måste stärka det förebyggande arbetet, rusta individer och samhällen för att kunna stå mot katastrofer bättre och samordna långsiktiga, fredsbyggande och humanitära insatser. Och de som ska planera, prioritera och genomföra insatserna bör så långt som möjligt vara lokalbefolkningarna och de lokala organisationerna själva. Det är de som finns på plats

före, under och efter en kris, som oftast har både närvaron och tilliten i samhället, och det är deras insatser och arbete som är avgörande både för att hantera varje särskild krissituation, och för att försöka förhindra återkommande kriser.

Hopp finns, inte minst i hur unga människor världen över trots skolstängningar, ökad arbetslöshet och ökad utsatthet för våld gått samman och lett både sociala och humanitära insatser under pandemin. De har varit volontärer på hälso-kliniker och soppkök, de har startat digitala kampanjer och samarbeten och de har höjt sina röster för rättvis maktfördelning, demokrati och arbete för klimatet. Det visar också hur lokala initiativ kunnat ta mer plats under ett år när många internationella organisationer tvingats hem under lockdowns, och hur central lokal aktivism är för att samhällen ska fungera under en kris.

Med stor uppfinningsrikedom har många av våra partner hittat nya vägar att hjälpa. I Sydafrika, där antalet dödade kvinnor per år är bland de högsta i världen, har både hunger och våld i hemmet ökat under pandemin. När vår partner från ACT-alliansen delar ut matpaket läggs i paketen även information om var våldsutsatta kan vända sig för att få hjälp. Genom att hembesök för att lämna matpaket görs, får man även en inblick i hur situation i hemmet ser ut, utan att peka ut någon som utsatt för våld.

Vi har fått lära oss att vi inte kan ta för givet att utvecklingen går åt rätt håll. Men vi vet att vi kan vända utvecklingen. Det ger hopp! Men det är inte självklart att vi kommer lyckas, för det har aldrig varit svårare. Det som krävs är gemensamma insatser, medvetna och tuffa beslut och att vi uppfyller löftena om mer resurser i händerna på de människor som drabbas av katastrofer. Genom din gåva kan vi komma längre.

Henrik Fröjmark Act Svenska kyrkan

Coronapandemin tvingar miljoner människor till ett liv i extrem fattigdom och hunger.

SWISHA DIN GÅVA TILL 900 1223

svenskakyrkan.se/act

Gåvor som förändrar

Prisexempel:

- 100 kr räcker till 17 kg näringsersättning till barn.
- 200 kr räcker till en skoltermin för ett barn på flykt.
- 305 kr räcker till en veckas lön för en mentormamma.
- 330 kr räcker till att starta en självhjälpssgrupp.
- 500 kr räcker till en latrin i ett flyktingläger.
- 920 kr räcker till två lastbilar med vatten för handtvätt.
- 1 445 kr kan stödja en hushållerska som förlorat sitt arbete under coronapandemin.

Nya mötesplatser i pandemins spår

Text och foto: Anette Bodinger Larsson

– Coronaviruset har medfört stora förändringar i samhället som påverkar oss alla i stort som smått. För kyrkans del har det inneburit att vi fått uppfinna nya sätt att mötas i församlingslivet, säger Johan Bonander, kyrkoherde i Fryksände pastorat.

Gudstjänster, körer, soppluncher, symöten, musikandakter, gubbfrukostar, födelsedagsfester, samtalsgrupper, bibelstudier, konfirmandträffar och kyrkkaffe. Listan över Fryksände pastorats mångfald av mötesplatser i församlingslivet kan bli hur lång som helst. Men just nu, på grund av rådande pandemi, är merparten av aktiviteterna satta på paus.

– Vår ambition är att undvika ställa in, målsättningen är att ställa om verksamheten så långt det bara är möjligt, säger Johan Bonander.

En nyhet som är ett direkt resultat av pandemins verkningar är pastoratets närradiosändningar i Radio Fryksdalen.

– Vi började i liten skala med tisdagssändningar men i takt med att covid-restriktionerna tilltog blev det aktuellt att utöka sändningstiderna. Nu sänder vi över fyra timmar i veckan där programmen spänner över ett brett spektra av ämnen. Här hittar du alltifrån samtal om tro och liv till kristen pop, andliga sånger och ett veckomagasin där lyssnarna får önska sina favoritlåtar.

Johan påpekar att *Andliga sånger* och *Tro & liv* är program som för inte så länge sedan återfanns på bästa sändningstid i Sveriges Radio.

– I dag hittar man dessa program på mer undanskymda tider i SR:s tablå, men att döma av alla positiva lyssnarreaktioner tror jag vi i Fryksände har plockat upp en stafettpinne som är viktig.

En annan nyhet i coronakrisens spår är pastoratets direktsända gudstjänst på söndagar klockan 16.00.

– Det är spännande och lite annorlunda för oss som håller i det hela. Här gäller det att skapa ett tilltal som gör att lyssnarna framför radioapparaterna känner att det är direktsändning och att vi firar gudstjänst tillsammans, även om vi inte kan mötas rent fysiskt.

Luciatåg

Julen är vanligtvis den mest hektiska tiden i kyrkosammanhang. Adventsgudstjänster, julottor och midnattsmässor brukar fylla kyrkorna i hela landet. Men december 2020 var med kyrkomått mätt en mycket annorlunda julmånad. Inte heller luciahögtiden gick genomföra som vanligt. Men här kom det fram en kreativ idé på ett personalmöte som ledde till att delar av arbetslaget gav sig ut för att lussa på några av kommunens äldreboenden.

– Luciatåget blev ett väldigt uppskattat och covid-säkrat firande där sångarna stod utanför boendena och sjöng för de äldre som satt inne i värmen och njöt av sång och musik.

Filmad julgudstjänst

Dagen före julafton var det premiär för pastoratets filmade julgudstjänst. Filmen bjöd på en traditionell julgudstjänst som kryddades med extra mycket härlig musik av solister

och körer och där den som ville, med hjälp av inlagda textremsor, lätt kunde sjunga med i de välkända psalmerna.

– Vi är inte den enda församling som beställt kameror vilket lett till att de är restnoterade hos alla leverantörer. I väntan på egen utrustning som ska komma nu i januari tog vi in filmaren Anders Berg som hjälpte oss att spela in en väldigt fin julgudstjänst som fått stor spridning. Så här långt har närmare tusen personer tittat på filmen. Det känns jättebra,

men självklart längtar vi efter att få känna gemenskapen i det fysiska kyrkorummet igen, säger Johan.

Han berättar att pastoratets arbetslag ägnar mycket tid åt att hitta nya vägar att nå ut till församlingsborna.

– Det finns många möjligheter med den digitala tekniken. Det vi lär oss nu tar vi med oss in i framtiden och arbetar vidare med även efter att corona-restriktionerna har tagits bort. Exakt hur och på vilket sätt återstår att se.

Betraktelse

Text: Karin Lövestam Öberg Foto: Birgitta Brorson

Vintersolståndet är väl en av årets absolut mest positiva dagar! Visst, det är som mörkast 21 och 22 december och man hinner nästan inte se sitt hem i dagsljus.

Det är mörkt när man far och mörkt när man kommer hem igen, men just de där dygnen så vänder det mot ljusare tider. Jordaxeln börjar sakta luta åt andra hållet och folk ler i mörkret och säger med värme i rösten ”Nu vänder det!”. Det vänder och vi har längtat efter att det ska vända.

Längtan efter ljuset

Det finns en längtan efter ljuset inom oss och som nattfjärilar dras vi till det. Denna längtan gör att många sånger och dikter handlar just om hoppet att det ska ljusna. Koltrasten sjunger i vårnatten långt innan solen går upp. Han vilar i hoppet om soluppgången och jublet stiger ur hans strupe som underbara flöjttoner.

Det är ju verkligen inte bara det rent faktiska vintermörkret som påverkar oss människor. Det kan vi driva undan med adventsstakar, levande ljus och en brasa. Jag tänker på det där mörkret som kan börja ruva i hjärtat på oss när vi tänker att ”det kommer aldrig att gå”.

Det finns ju både ljusa och mörka perioder i våra liv och för många av oss så har just detta sista år känts både mörkt och slitsamt. Pandemin har begränsat oss så mycket mer än vi anade. Alla de där självklara kontakterna, som vi normalt har med vänner och familj, de har vi fått begränsa. Vi har känt av i både kropp och själ hur beroende vi är av gemenskapen med varandra.

Vi behöver ledstjärnor

Risker finns att vi tappar bort oss och börjar tappa hoppet om att det mörka ska vända någon gång. Vi behöver ledstjärnor som vi kan följa och som gör att vi kan ta ut riktningen.

Vi behöver påminna varandra om hoppet. Stjärnorna finns där och solen lyser bakom molnen, fast den inte alltid syns.

Vi är många som regelbundet brukar fira gudstjänst och det har känts så ofattbart tomt att inte få lovsjunga tillsammans, att inte kunna sitta i kyrkan och be tillsammans.

Miljön, dofterna, synintrycken, musiken, bibelorden och predikningarna, så många saker inser jag att jag saknar. En del kan kompenseras av radio eller TV, men gång på gång har det slagit mig att det är alla er andra som jag saknar. Kanske kan jag säga att det är delandet av livet som fattas mig.

Saknad

Det jag saknat allra mest är nog att inte få fira nattvard. Jag har saknat gemenskapen och att inte få möta Jesus i brödet och vinet. Jag har faktiskt aldrig tidigare varit utan nattvarden under så lång tid och det känns som om jag är satt på ”stand-by”. Det är som en enda långa fastetid, men fastan är en tid för begrundan och eftertanke. En tid att bli varse vad vi verkligen saknar och försöka åtgärda det. En tid att hoppas och tro på att förändring kommer, en tid att få längta och att sen kunna återförenas i jublet över Guds kärlek.

Efter mörker kommer ljus

Paulus skriver i Hebreerbrevet 11:1 att ”tron är grunden för det vi hoppas på; den ger oss visshet om det vi inte kan se.” Jag tror på att efter mörker kommer ljus och efter långfredagen uppståndelse. Både min kropp och min själ längtar efter att få mötas i jubelsången ”Du är helig du är hel, Du är alltid mycket mer än vi nånsin kan förstå, du är nära ändå. Välsignad vare du som kommer hit just nu, välsignande vår jord, blir till bröd på vårt bord”. När vi väl står där i kyrkan och sjunger den – vänner då ska vi sjunga så att taket lyfter! Och sen ska vi gå ut och till alla vi möter dela med oss av glädjen över att Jesus Kristus har besegrat döden och att vi är älskade av Gud just som vi är.

Tron på Gud, som är förändringens Gud och som kan vända mörker till ljus, bär oss på vår livsväg. Vi ska våga tro på ljuset som fyller både kropp och själ med hopp och glädje.

Vänner – snart sjunger koltrasten innan gryningen igen! Kan du se att natten börjar ljusna?

Det finns en sång som har följt mig genom alla år som heter
”hoppets sång” av Åke Edvinsson, han hade haft en svår
period i livet men så tippade livet över från mörker till ljus
igen och sången växte fram.

*Kan du se att natten börjar ljusna,
att solen finns där bakom bergen,
att hoppet som vi har, är en sanndröm?
Kan du känna strålarna som värmer,
att de smälter allt det frusna,
att de ger jorden liv, och fyller våra kroppar med kärlek?
Kan du höra hur det sjunger,
att sången alltid levat
och lever nånstans inom oss alla
som ett frö gömt i jorden?
Vi är nära, vi är i varandra,
vi är havet, vinden, himlen och jorden
Vi kan börja gå på vägen,
vi är inte längre vilsna
Vi vet riktningen,
vi är nära...*

KONFIRMATION I FRYKSÄNDE KYRKA 20 SEPTEMBER 2020

Mia Stenmark, Anders Halvarsson, Jonas Bodinger Larsson, Hans Öberg, Rebecka Jonsson, Angelica Unneberg, Miranda Fredholm, Lisa Andersson, Janice Carlsson, Jennifer Westerberg

KONFIRMATION I FRYKSÄNDE KYRKA 19 SEPTEMBER 2020

Christian Stenmark, Elias Ali Sajad Esmailzaedeh, Hans Öberg, Hannes Blom, Victor West, Melker Mirkovic, Jonas Bodinger Larsson, Karin Jansson, Hugo Larsson, Isak Fredriksson, Erik Spångedal, Leon Johansson Nordqvist, Anders Halvarsson, Rosemarie Mia Stenmark, Rebecka Jonsson, Oscar Ram, Lisa Bengtsson, Linnéa Vennlund, Marlene Claussen, Johan Persson, Caroline Pell, Emilia Beverin, Alma Gripö, Robin Mastlind

Foto:Yderstigs bild

KONFIRMATION I ÖSTMARKS KYRKA 5 SEPTEMBER 2020

Övre raden: Rosemarie Stenmark, Isak Stüffe, Melvin Haugen, Rasmus Berg, Oscar Lindblad, Johan Bonander, Gustav Eriksson, Johan Axelsson, Melcer Holmqvist, Anders Halvarsson, Inger Hjalmarsson. Nedre raden: Samuel Persson, Olle Hallstensson, Alma Halvarsson, Ingrid Bengtsson, Gráinne Högföldt, Tobias Valfridsson, Tor Pell

KONFIRMATION I ÖSTMARKS KYRKA 8 OKTOBER 2020

Inger Hjalmarsson, Inge Olsson, Kim Hjertqvist, Kevin Einarsson, Eric Bönström, Adam Andersson, Johan Bonander

Foto: Christer Nilsson

Gravskötsel och priser

Avgifter för gravservice 2021

Grundskötsel o plantering 720 kr

- Plantering av sommarblommor där kyrkogårdsförvaltningen väljer blommor.
- Plantering och bevattningslåda ingår i avtalstiden.
- Byte av jord, byte av sugfilt till planteringslådan.
- Ogrärensning, vattning, vissna blommor i vas tas bort.
- Trimning och puts av gräs runt sten och rabatt.
- Enkel justering av gravsten.

Grundskötsel 550 kr

För dig som planterar egna blommor men vill ha hjälp med skötseln.

- Plantering och bevattningslåda ingår i avtalstiden.
- Byte av jord, byte av sugfilt till planteringslådan.
- Ogrärensning, vattning, vissna blommor i vas tas bort.
- Trimning och puts av gräs runt sten och rabatt.
- Enkel justering av gravsten.

Plantering 170 kr

OBS! Gäller endast där tidigare avtal om grundskötsel finns.

- Plantering av sommarblommor där kyrkogårdsförvaltningen väljer blommor.

Vinterkrans 140 kr

Risning av gravrabatt 60 kr

Gravljus 77 kr

Morsdagsros 95 kr

Snittblommor 165 kr

Penseér 15 kr/st

Klockljung 75 kr/st

Stentvätt 450 kr/st

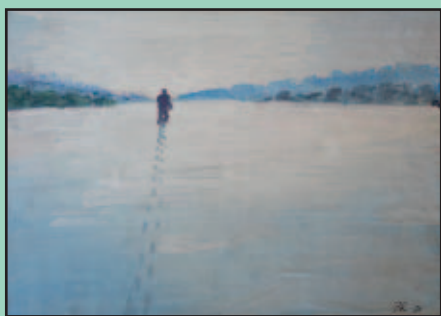
Kontaktuppgifter kyrkogårdsförvaltningen Fryksände pastorat

Postadress: Box 52, 685 22 Torsby

Tel: 0560-272 07, 0560-272 25

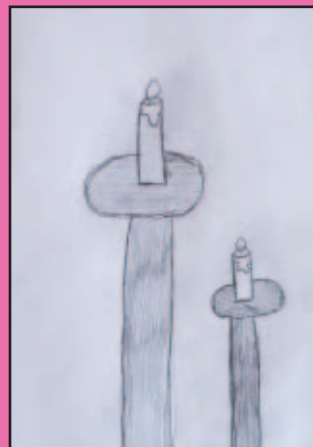
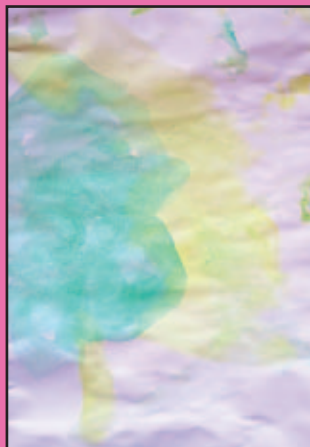
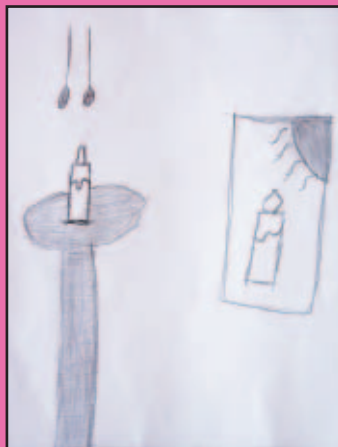
E-post: fryksande.pastorat@svenskakyrkan.se

Besöksadress: Kyrkogatan 26, 685 30 Torsby

Tack för alla fina bidrag vi fick in till utställningen LJUS som visades i TorsbyBladets skyltfönster

Se även omslagsbilden som är ett bidrag till utställningen

ONSDAG

8.00

Börjar dagen hemma i Uggenäs med att väcka datorn och koppla upp på zoom (digital mötesplattform).

8.15

Personalmöte som kyrkoherde Johan håller i. All personal blickar tillsammans tillbaka på veckan som gått och planerar framåt. Ibland träffas vi i mindre grupper och detaljplanerar men idag hade vi Hälsolänken som hade information att delge oss, så mötet blev lite längre än vanligt.

11.00

Åker mot Torsby, med webbradion påslagen lyssnar jag på gårdagens sändning av Fryksände pastorats närradiosändning där vår musiker Halle delade med sig av sin egen musik.

12.00

Framme på kontoret i församlingshemmet, lyssnar av mobilsvar och återkopplar. Packar bilen med mellanmål som bästa husmor (Anna-Karin Jönsson) har förberett och letar upp div material som kan behövas till dagens undervisning.

12.30

Njuter av gårdagens middagsrester till lunch.

13.00

Kör mot Prostgården och förbereder tillsammans med kyrkoherde Johan Bonander dagens mottagande av konfirmanderna.

13.45-15.45

Nu börjar *Prostgårdsgruppen* att dropa in. I dag kom 15 pigga och friska konfirmander. Vi serverade dryck, varma piroger, clementiner och pepparkakor till mellanmål sen gick vi igenom 10 Guds bud på lite varierande sätt.

15.45

Återställer huset i någorlunda befintligt skick och packar bilen igen.

16.30

Ringer ett tidigare utlovat samtal.

17.00

Två konfirmander, kyrkoherde Johan och jag möts på Stjerneskolan i Radio Fryksdalens lokal för att förbereda och genomföra en live-radiosändning. Konfirmanderna bestämde att dagens tema skulle vara kärlek, valde ut en passande låtlista och bestämde vilka som skulle ringas upp under sändning.

Att jobba som diakon

– Va, diakon, vad ska du då göra? Den frågan fick jag många gånger när jag mitt i livet började studera igen. Det är många som inte har en aning om vad vi diakoner arbetar med eller hur vi arbetar.

Sant är också att det ser väldigt olika ut beroende på vilken församling man jobbar i, glesbygd eller storstad. Det är även många tjänster som har ett fokus t.ex. sjukhuskyrkan, vård och omsorg, missbruk, barnfamiljer eller mot konfirmander.

I Fryksände pastorat är vi tre diakoner. Eva Bonander arbetar nu 50 % i församlingstjänst och utöver det är ordförande i Vision, Karlstad stift och regionalt skyddsombud.

Karin Lövestam Öbergs heltidstjänst infattar främst sjukhuskyrkan men även församlingstjänst och att finnas med i domkapitlet i Karlstad Stift. Karin har en gedigen kunskap inom integration och är en klippa för många när de fastnat byråkratiskt mellan myndigheter och migrationsverket.

Jag jobbar deltid (80 %) och stor del i min tjänst har fokus på ungdom, barn och familj men även församlingstjänst och viss del inom vård och omsorg (sjukhuskyrkan).

Fantastiskt yrke

Diakonyrket är ett fantastiskt arbete som innehåller många ingredienser. Att få förtroendet att dela en annan människas liv och att få vara medvandrare en stund är en ynnest. "Medvandringen" ser olika ut beroende på i vilket sammanhang vi möts. Ibland bråkar livet litegrann och man behöver någon som lyssnar och då träffas vi oftast vid 3-10 tillfällen. Kommer vi in i ett sammanhang där en kris inträffat finns vi ofta

19.00

Dagen avslutas och jag kör hemåt nu med P4 Norges julkanal i webbradion.

TORS DAG

10.30

Börjar dagen med ett tidigare planerat möte i Vägsjöfors. Träffas vid Arnolds mack och eftersom pandemin härjar så har vi under hösten haft en variant på hembesök *walk and talk* en ca 30-45 minuters lång promenad med samtal om det hjärtat vill dela. Bokar in nästa samtal med reservation för virus och snöstorm.

11.45

Gör ett kortare besök på polisstationen. Jag och prästen Karin Jansson har i våra tjänster *Polis & Kyrka* i samverkan och vi turas om att göra spontanbesök på stationen lite då och då.

12.30

Möter anhörig till en patient på sjukhuset utan för Siris kapell. Under en kort promenad "ältar" vi tillsammans lite praktiska saker som jag lovar att undersöka. Lovar även att besöka den närstående på avdelningen senare på dagen.

13.15

Lunchmöte på Valbergsängen med Elisabeth Hed (alkohol- och drog-terapeut på Torsby kommun) och planerar inför eftermiddagens stödgrupp.

14.30

Är på Prostgården och förbereder inför *Reflexen*. Först ett redigt mellanmål och därefter gofika. Dagens tema var "våra olika roller" (jag, elev, kompis, syster, barnbarn etc.) därefter påbörjade vi ett gediget pepparkakshusbygge.

17.00

Elisabeth och jag återställer någorlunda ordningen efter bygget och avrundar med en kopp kaffe.

18.00

Besöker patient på avdelning 65 och återkopplar enligt uppdrag från mötet med närstående tidigare på dagen.

19.00

Är det dags att avrunda dagen och köra hemåt, ett bra tillfälle att reflektera över dagen och börja fundera på hur jag skulle använda min lediga morgondag.

Inger Hjalmarsson, diakon i Fryksände pastorat

med under en lång tid framöver. Förtroendet vi får förvaras varsamt i våra hjärtan. Diakoner har precis som präster förtrolig tystnadsplikt i samtalskontakter och i själavårds sammanhang.

Arbetsdagarna går oftast fort och ingen dag är den andre lik. Ibland händer det att jag verkligen måste sätta mig ner och funderar på vart blev dagen av och vad har jag egentligen använt den till. Förhoppningsvis har jag varit där jag förväntats och mött de som kommit till mig, sett de personer som velat bli sedda, delegerat det jag inte förmått och lämnat över resten till Gud i trygg tro på att han håller en vakande blick.

För att få en inblick i hur en diakons arbetsdag kan se hur delar jag med mig från två dagar från december.

Med reservation för ändringar

2020 var ett år då vi var för-
anledda att ändra och minska
stora delar av vårt "utbud"
med anledning av den pågå-
ende pandemin. Vi har skrivit
om denna smärtsamma
process i tidigare nummer av
Siriklockan.

Våra verksamheter kan ha
ändrats sedan tidningen gått
i tryck, håll dig därför upp-
daterad genom våra uppda-
teringar i närradion, Torsby-
Bladet och på vår hemsida.
Ta gärna kontakt med oss om
det är något du undrar över
eller vill framföra.

Johan Bonander, kyrkoherde

Fr.o.m. 11 mars kommer vi att ha några fönster (på församlingshemmet i Torsby), Fyllt med fina saker, där församlingens medlemmar har lämnat in sina egentillverkade alster till försäljning. Alla pengar går till fasteinsamlingen "Under samma himmel".

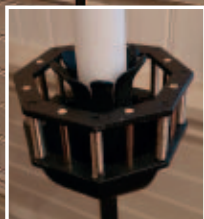
Håll utkik efter annons i TorsbyBladet framöver!

Två nya begravningsljusstakar finns nu i Vitsands kyrka

Det är smeden Paul Lindahl, firma Eldsmide i Vadje, som står bakom såväl formgivning som utförande i järn och mässing.

Som inspiration till arbetet studerade Paul de övriga inventarierna i Vitsands kyrka och man kan därför se en fin samstämmighet mellan ljusstakarna och dopfontens, predikstolens och altarringens formspråk. Vi tackar Paul Lindahl för väl utfört uppdrag.

Församlingsrådet i Vitsand

Dikt till Linus

från hans dop av Amanda Norbäck

Livet utgörs av det goda och det onda. Utan liv finns ingen själ och utan själ, inget liv. Din själ är din din motor, din drivkraft, din energi. Det goda och det onda i ditt liv. Din själ är en reflektion av världen runt om dig, och världen runt om dig är en reflektion av av din själ. Allt kommer till hur du ser på livet, till vad du matar.

Nu formas du efter världen runt om dig, du ser upp till, tar efter, lär. Men snart är du stor nog att själv ta ansvar över vem du blir, och vad du speglar till din omgivning. Lita på dig själv, lita på din intuition, ditt hjärta, ditt medvetande, och agera utefter.

Vi går med stormsteg in i en helt ny era, en era annorlunda den jag och dina föräldrar växte upp i. En era av distansering, digitalisering och automatisering. Nu är det viktigare än någonsin att lyssna inåt och forma ditt liv efter vem du vill vara. Vad din omgivning vill för dig är inte relevant, lyssna till ditt hjärta, din intuition, och tillåt kärleken inom dig att växa.

UNDER SAMMA HIMMEL

100
HUVENSK
FÖRSAMLINGS
KONTROLL

Foto: Debrah Rossow / Kon

Lekvattnets kyrka har fått ny fasadbelysning

Döpta**FRYKSÄNDE**

17/10 Bianca Mastlind
17/10 Arvid Eriksson
7/11 Frans Moberg
28/11 Alva Abelsson
16/1 Theo Hagström
16/1 Linus Hedström
16/1 Moa Jonsson
16/1 Ragnar Jonsson
23/1 Theo West

ÖSTMARK

5/12 Billy Eriksson

Vigda**VITSAND**

14/11 Ulrika Bodén och Per Persson

Avlidna**FRYKSÄNDE**

4/11 Haldis Nilsson 89 år
6/11 Gertrud Liljemark 86 år
22/11 Karin Olsson 92 år
30/11 Arla Persson 96 år
1/12 Lars-Olov Larsson 71 år
5/12 Gösta Olsson 83 år
12/12 Jan-Erik "Timpas" Nordström 59 år
15/12 Kristina Fällman 93 år
16/12 Märta Billebo 88 år
7/1 Alfred Lundberg Gripö 9 år
10/1 Ragnar Liljemark 95 år

LEKVATTNET

22/10 Jane Dahl 78 år
30/10 Jarl Olsson 86 år
11/12 Thomas Rytterlund 59 år

VITSAND

30/10 Jan Eklund 81 år
3/11 Elsa Westerberg 85 år
26/11 Olle Larsson 87 år
20/12 Joakim Olsson 46 år

ÖSTMARK

14/12 Tommy Olsson 69 år
20/12 Rune Norman 84 år
8/1 Barbro Näslund 88 år
16/1 Marianne Carle 85 år

PASTORSEXPEDITION 272 00

Anna-Lena Yderstig, kyrkoskrivare
Besöksadress: Kyrkogatan 26 Postadress: Box 52, 685 22 Torsby
E-post: fryksande.pastorat@svenskakyrkan.se
Hemsida: www.fryksandepastorat.se
Öppet: mån-tis 10-12, ons-tors 10-12, 13-15

KYRKOHERDE
Johan Bonander 272 01
Tjänstebostad, Östmarks prästgård 200 13

KOMMINISTRAR
Jonas Bodinger Larsson 070-222 18 57
Karin Jansson 070-280 71 94

DIAKONER
Eva Bonander 070-375 41 44
Karin Lövestam-Öberg 070-671 39 61
Inger Hjalmarsson 070-375 41 87

FÖRSAMLINGSPEDAGOG
Hans Öberg 070-250 37 63

MUSIKER
Mia Stenmark 070-200 01 56
Anders Halle Halvarsson 070-280 74 26
Urban Karlsson 070-280 99 63

INFORMATÖR
Birgitta Brorson 272 04

KYRKOFÖRVALTNING
Elisabeth Johnsson, kyrkokamrer 272 14
Marie Nilsson, kyrkokamrersassistent 272 03

KYRKOGÅRDSFÖRVALTNING 27225, 272 07
Lars Wikström, kyrkogårdschef 070-531 01 64
Lars Olsson, vice kyrkogårdschef 070-288 36 90
Fryksände, Lars Wikström 070-531 01 64
Lekvattnet, Lars Olsson 070-288 36 90
Vitsand, Roland Nilsson 070-304 57 36
Östmark, Stig Norman 070-595 73 56

KYRKVAKTMÄSTARE
Lisbeth Kanth 070-691 81 64
Jörgen Klockars 070-369 71 70

FRYKSÄNDE FÖRSAMLINGSCHEM 272 00
Anna-Karin Jönsson, församlingsvärdinna 272 15
Annamaj Carlsson, lokalvärdare 272 00
Marita Bergström, administration 272 00

LEKVATTNETS FÖRSAMLINGSCHEM 501 01

ÖSTMARKS FÖRSAMLINGSCHEM 200 59

BLOMSTERFONDER
Fryksände, pastorsexpeditionen 272 00
eller via hemsidan www.fryksandepastorat.se
Lekvattnet, Anders Nilsson 500 28, 070-670 97 20
Vitsand, Arnold Mattsson 070-547 29 44
Östmark, Maj-Lis Haglund 210 09

KYRKORÅDETS ORDFÖRANDE
Fryksände pastorat, Roger Ericsson 070-693 62 68

FÖRSAMLINGSRÅDETS ORDFÖRANDE
Fryksände, Torbjörn Jansson 070-561 97 76
Lekvattnet, Inga-Britt Keck Karlsson 520 50
Vitsand, Thore Jonsson 070-511 84 38
Östmark, Ingela Högfeldt 070-520 38 87